

Na Oljski gori pri Polzeli za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Pridiga in govori č. gosp. župnik Evald Vračko.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Nato zborovanje zunaj cerkve. Govori g. M. Krajnc.

Poročila.

V mali župniji Marija Nazarje se je dne 29. junija 1920 ustanovil orlovski odsek. Prijavilo se je dosedaj 40 telovadcev kot članov ter 16 netelovadcev in podpornih članov. Dva gg. župnika iz Amerike, p. Anzelm Murn ter Mihael Golob pa sta se priglasila kot ustanovna člana ter darovala vsak po 10 dolarjev. — Če se je v tako mali župniji našlo takoj pri ustanovitvi tako lepo število idealnih članov Orla, ni dvoma, da je v naši lepi domovini ogromno število za dušni in telesni razvoj našega naroda navdušenih mladeničev in mož, ki bodo v prah in pepel zdobili vse temne vezi in državni nevarne elemente.

Novi Orli. V Smartnu na Paki in na Laškem so dne 8. avgusta ustanovili odsek Orlov in Orlic. Pozdravljeni mladi bratje in sestre!

Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je imela mladina zadnje lovrenčko nedeljo po večernicah krasno obiskan shod. Govoril je g. M. Krajnc. Navzoči mladeniči so sklenili, da v najkrajšem času ustanovijo Orla. Pridni lovrenčki fantje tudi v tem oziru nočejo biti zadnji. Tudi Dekliška zveza se bo v bodoče še živahneje gibala.

Tedenske novice.

Važno za vse naše pristaše. Danes in prihodnjaj priobčimo govor poslanca I. Vesenjaka o državnem proračunu in financah. Iz govora naj črpajo vsi gradivo, da bodo znali zavračati vse tiste prazne kričače-nasprotnike, kateri mislijo, da ima država neskončna sredstva in da bodo le leteli milijoni iz državnih blagajni, kakor bi se kakšnemu puhloglavemu agitatorju zdelo. Naši ljudje naj le povsod opozarjajo, da mora država pri pametnem gospodarstvu vse to, kar nam da, tudi nekje vzeti. Vzame pa največ z direktnimi in indirektnimi davki. Kdor torej dela prevelike obljube, jih dela na račun daykoplachevalcev, ali pa na račun lahkovernosti in nerazsodnosti.

Nemško tolovajstvo v Spilju. Komaj so Jugoslovani izpraznili Spilje in je odšla obmejna komisija, že se je pričelo grozno maščevanje nad Slovenci. Hajlovi so aranžirali procesije navdušenja z godbo iz Strasa, Ernovža in Cmureka. Ker „navdušeni“ Spiljčani niso nobenih zastav izobesili — izgovorili so se, da jih nimajo — je drdral avtomobil v Stras po nje in kmalu je bilo Spilje v štraskih zastavah. Za procesijo „boljših“ pa se je privarilo najeto „spremstvo“ — par tisoč „suskelotov“ in pričel se je vandalizem proti vsemu, kar je spominjalo na Jugoslovane. G. župnika, mirnega gospoda, bi bili prav gotovo ubili, da ga ni rešilo orožništvo ter vsega opljuvanega spravilo čez mejo. Gostilničarko Krel so smrti s tem, da se je pravočasno skrila. Vse so mu pa razbili, popili in pojedli. Dva zaostala slovenska finančna stražnika so rešili orožniki z največjim naporom. Tu so le navedeni le nekateri slučajji. Zagrozila je druhal, da pride večkrat tudi čez mejo.

Zahvala in prošnja Korošcev. Dovolim si tem potem objaviti najiskrenejšo zahvalo Korošcem vsem darovalcem in darovalkam na dekliskem shodu pri Sv. Ignaciju na Pohorju za dar v prid našemu propagandnemu delu na Koroškem. Ob enem pa prosim maša vrla dekleta in žene, da bi se rade spominjale naših še neodrešenih bratov in sester tužnega Korotana. Nevarnost je velika in če Nemci celo po Nemčiji pobirajo darove za svoje propagandno delo na Koroškem, je naša še tem večja dolžnost, da priskočimo na pomoč tako dolgo zatiranim bratom in sestram na Koroškem. Slovenski bratje in sestre so naši vsi in ne pustimo jih ne enega pod tujim jarmom. Mi čutimo z njimi, trpinji. Le malo še potrpite in vztrajajte! Prišel bo dan, ko bomo obhajali veselo zmago nad vsemi našimi sovražniki! — Zalka Kuplen v Mariboru.

Celjski socialdemokratje in komunisti razvijajo veliko agitacijo za občinske volitve v okoliški občini. Pozivamo naše pristaše in pristašnje, da se vsak do 20. avgusta vpiše pri občini v volilni imenik. Rdečkarji ne smejo dobiti te lepe občine v svoje roke.

Ljutomer. Narodna šola v Ljutomeru vabi na šolsko prireditve, ki se vrši v nedeljo 22. t. m. v telovadnici. Spored: 1. Mladinski orkester. 2. A. Kosi: Spevoigra „Slava rokodelstvu“. 3. A. Kosi: „Kovač hoče biti!“ Dramatični prizor. Začetek po večernicah.

Radenci. Tu se vrši 22. avgusta ustanovni občinski zbor „Jugoslovanske Matice.“

Umrla je 16. julija l. l. v Beljaku, usmiljena sestra Frančiška Inolda Jakop iz Ljubnega v Savinjski dolini.

Maribor. Ljubljansko deželno sodišče je potrdilo razsodbo tukajšnjega okrožnega sodišča, s katero je bil Rudolf Toplak, trgovec in vojni dobičkar na Polensaku pri Ptuj, obsojen na en mesec zapora radi napada na tamkajšnje župnišče pred drugim polletnim letom. Okrožno sodišče pa ga je končno ve- ljavno obsodilo radi nagovarjanja h krivem pričevanju v zgornji zadevi na tri mesece in v plačilo vseh tožečevalnih stroškov.

Sv. Andraž pri Velenju. Redko kedaj prosimo našega „Slov. Gospodarja“, da nam dovoli prostora za par vrstic. Tukaj evo danes nekaj naših novic. „Slov. Gospodar“ prihaja v našo zavedno krščansko občino edini s svojim tovarišem „Domoljubom“. Le neka gosposočna, ki je pred vojno čitala „Stajerca“ in se kaj rada zabavala v družbi zagriženih nemučurkov, hoče postati novodobna, za to čita „Novo dobo“. Skupina naše Jugoslov. strokovne zveze deluje prav izborna. H Kmetiski zvezi so pristopili vsi naši kmetje. Ob volitvah bodo vsi naši volilci in volilke v taboru Kmetijske zveze. „Slov. Gospodar“, povej svojim citateljem, kako lep mir imamo pri nas, ker se še ni vkalilo seme samostojnežev in se tudi ne bo.

Bodočnost našega vinarstva.

Vinarstvo v Jugoslaviji, posebno pa še pri nas v Sloveniji, se nahaja očitno pred težko krizo, ki bo izbruhnila ob prvi boljši vinski trgatvi, torej mogoče že prihodnjo jesen.

Kriza, ki stoji na vidiku, bo nastala vsled nadprodukcije vina. Da nastane ta nadprodukcija, pa ni treba ravno bogve kako bogate vinske letine. Pomisliti moramo namreč, da se nahajajo še precejšnje količine vinskega pridelka letnikov 1918 in 1919 v naših kleteh in da, posebno navzlic precej dobri sadni letini, že ena srednja trgatve lahko povzroči nadprodukcijo vina.

Vsaki nadprodukciji pa sledi padanje cen dotičnega pridelka in nevarnost je zelo velika, da pod današnjimi razmerami padejo vinske cene tako močno, da ne bodo niti od daleka kriti pridelovalni veliki stroški.

Stagnacija v vinskem prometu je itak skoro popolna. Vinske cene so padle v zadnjih dveh do treh mesecih za 50%, deloma skoro za 100% in so s tem že dosegle, oziroma prekoračile takorekoč višek pridelovalnih stroškov.

Stagnaciji v vinskem prometu so krive deloma vladne odredbe, ki so ovirale izvoz naših vin v Nemško Avstrijo tako dolgo, dokler ga ni naraščanje vrednosti naše krone napram nemško-avstrijski kroni popolnoma onemogočilo, deloma splošne življenjske razmere.

Da je temu prišlo tako, pa smo si krivi največ sami, ker se vinorejci Jugoslavije nismo vedeli pravočasno strniti v močno strokovno organizacijo, ki bi imela voljo in moč vplivati na vlado in preprečiti pogubonosne odredbe in ovire izvoza našega vina v inozemstvo, na katerega smo navezani z najmanj 1 tretjino našega vinskega pridelka. Vinarski in sadjarski odsek Maribor Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani, kot edine korporacije v zaščito vinarstva v Sloveniji, je sicer storil svojo dolžnost, a vendar ni mogel doseči tega, kar bi lahko dosegla močna, vse vinogradnike predstavljajoča organizacija.

Vinorejci, še je čas! Združimo se torej! Osnujmo si organizacijo, ki bo štelala vse vinogradnike v Jugoslaviji svojim članom! Bodimo zvesti čuvaji dedščine naših pradedov, ohranimo in spopolnimo kar smo od njih sprejeli, našim potomcem v procvit in blagor naše krasne domovine! Ne dajmo si uničiti naše dike, našega upa in naše nade! Strnimo se v močno falango, ki bo stala neomahljivo na braniku za interese našega vinarstva in ne pozabimo nikoli, da le v slogi je moč!

Snuje se organizacija za celo Jugoslavijo po vzgledu bivšega avstrijskega „Reichsweinbauvereina“, ki je imel neprecenljive zasluge za procvit vinarstva v bivši Avstriji, za celo Jugoslavijo. Vinarski in sadjarski odsek Maribor, Slov. kmetijske družbe, je prevzel nalogo stopiti v dotiko s strokovnimi krogi Hrvaške in Srbije ter Bosne in Dalmacije v svrhu imenovanja pripravljalnega odbora za ustanovitev nameravane organizacije. Kak hitro bo pripravljalni odbor sestavljen, se bo sklicala seja istega, v kateri se bodo določile podrobnosti in dan za ustanovni zbor organizacije.

Interesenti, ki se žele udeležiti ustanovnega zborovanja, ki se bo vršilo najbrže že v teku meseca septembra t. l. v Zagrebu in na katerem se bo pripravljalo tudi o najnujnejših potrebah vinarstva, oziroma ki žele pristopiti organizaciji, ki bo nudila svojim članom najrazličnejše ugodnosti, kot člani, so prijazno vabljeni, da naznanijo že sedaj svoje naslove podpisane odboru, a — upravnistva vseh časnikov se takisto naprošajo, da ponatistvo to povabilo k pristopu v interesu svojih bralcev!

Vinarski in sadjarski odsek Maribor, Slov. kmetijske družbe, kot začasni pripravljalni odbor za ustanovitev vinarske organizacije za Jugoslavijo: Vinarski ravnatelj Puklavc.

Gospodarstvo.

Vinarsko poročilo iz savinjskega vinarskega okoliša. Da raste tudi pri nas vinska trta, zdelo se bo marsikom skoraj neverjetno, tako malo znan je naš vinarski okoliš, čeravno je za premožne življenjskega pomena. Edino Vošnjak kot tukajšnji rojak omenja v svojem „Umnem kletarju“ tukajšnji kraj kot vinarski okoliš, vsi drugi mu privoščijo le malo prostora. Res je, da vino, ki ga pridelujemo tukaj ni Bog zna kake kakovosti, to pa le zbog tega, ker je zasajeno le malo izbornih vrst. Vino iz novozasajenih vinogradov, kjer so zasajene boljše vrste, pa ne zaostaja prav nič za onim iz Haloz ali Slovenskih goric, proda se pa po isti, včasih še po boljši ceni, kajti cela Savinjska in Mislinjska dolina ter večji del Koroške tvori naše vinske odjemalce. Premnogo

ljudi v krajih: Polzela, Rečica na Paki, St. Andraž, St. Ilj, St. Janž itd. je odvisno od vinogradništva. Letošnja letina ne obeta nič kaj posebnega, vinske cene se zato trdovratno drže na isti višini kot spomladi, vsled slabe letine tudi ni pričakovati nobenega padanja cen. Grozdje se že sedaj mehča in pričakujemo zategadelj izborna kakovost. Peronospora in oidium sta letos hudo gospodarila, šele zadnje toplejše vreme ju je deloma ustavilo. V splošnem pričakujemo malo vina, ki bo pa precej izborno.

Promet s klavno živino je v Sloveniji radi neredbe, ki jo je izdal znani dr. Grega Žerjav dne 17. januarja t. l., silno otežkočen. Vsakdo, kdor žene ali pelje kako klavno živino ali meso zaklane živine v drugo občino, mora imeti pri sebi odpremno izkaznico, ki jo izda odsek za prehrano pri deželni vladi v Ljubljani. Kdor te izkaznice nima, mu smejo oblasti zapleniti živino, oziroma meso, in ga še občutno kaznovati. Zadnji čas so v Mariboru na ta način zaplenili kmetom in viničarjem mnogo živine. To je „žegen“ dr. Žerjavove liberalne ljubezni do kmetijskega ljudstva. Opozarjamo župane, naj za klavno živino ne izdajo prej potnega lista, dokler nimajo odpremne izkaznice v rokah. Čuvajte naše ljudi pred nesrečo!

Prepoved klanja in izvoza mladih živali. V Uradnem listu z dne 9. julija 1920, št. 82, deželne vlade za Slovenijo je naredba 274 osrednje vlade, s katero se od sedaj naprej prepoveduje klanje in izvoz mlade živine (teleta in ovce). Izvzeti so slučajji zasilnega zakola.

Zamenjava kolkov kronske vrednosti. Z dnem 16. junija t. l. razveljavljeni nerabljeni kolki kronske vrednosti se lahko zamenjajo brezplačno do vključno 30. septembra 1920 pri finančni deželni blagajni v Ljubljani in vseh davčnih uradih izven Ljubljane proti novim kolkom dinarske vrednosti v smislu veljavnih predpisov. Dotične vloge so kolka proste. V zamenjavo pripravljene material se mora oddati osebno, vpošiljanje po pošti je nedopustno. Po 30. septembru 1920 je izključena vsaka zamenjava ali povrnitev razveljavljenih kolkov.

Obisk hrvatskih zadrugarjev. Ob priliki poseta orlovskega tabora v Mariboru zbralo se je okrog 35 hrvatskih zadrugarjev iz hrvatskega Zagorja, Like in Slavonije pod vodstvom g. dr. Gortana iz Zagreba in posetili so Kmetijsko zadrugo v Račah, da si ogledajo njeno poslovanje in razvoj. Načelnik zadruge g. Pišek jih je pozdravil z jedrnatimi besedami in pokazal, kako dobro je, da Slovenci in Hrvati zavijamo gospodarsko organizacijo, katera je velikega pomena za današnje razmere. Hrvatskim bratom je pokazal poslovođa Kmetijske zadruge g. Dergas vodstvo zadruge, kakor tudi uradovanje, za katero so se naši bratje posebno zanimali in videlo se je, da si vsak posameznik zabiljezuje podrobnosti in da mu ugaja naše uradovanje in vodstvo. Naši bratje so si nadalje ogledali tukajšnje tovarno drož, katero jim je razkazal ravnatelj g. Cvetkovič. Bilo bi dobro, da bi slovenski in hrvatski zadrugarji večkrat imeli večje sestanke bodisi v Hrvatskem ali v Sloveniji. Na ta način bi s složnim združenim delom privedli gospodarsko organizacijo na višino in zavest o velikem pomenu združništva v Jugoslaviji bi se širila daleč preko naših mej.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu ni bilo v pretekli dobi nobenega popraševanja po starem hmelju, novega se pa nič ni prišlo na trg. Iz Anglije prihajajo neugodna poročila s tamošnjih hmeljskih nasadih istotako iz Belgije in Francije. Skoro povsod se je že začela doba obiranja ranega hmelja.

Socialdemokratično gospodarstvo na Dunaju. Kako obupno slabo je gospodarstvo socialne demokracije dunajskega mesta, je najbolj razvidno iz sledečih podatkov: Proračun znaša 2½ milijardi kron, nepokrita svota znaša 1½ milijarde, enkratni državni prispevek znaša 126 milijonov kron, državno posojilo 356 milijonov kron, odhod naj izsesani Dunaj vzame še 445 milijonov kron, da pokrije primanjkljaj? Naložiti mora nove davke, proti katerim se pa upira ves Dunaj. Tako je gospodarstvo tam, kjer pridejo rdečkarji na krmilo!

Ureditve valutnega vprašanja na Reki. „Gazeta di Venezia“ donša iz Rima vesti, da se je končno našla oblika, kako urediti valutno vprašanje na Reki. Po izjavi zgoraj omenjenega časopisa je italijanska vlada pripravljena, izmenjati reški denar pod tistimi pogoji, kakor v Istri, namreč da plača za eno krono 60 centesimov italijanske lire. — Reški Italijanci se hvalijo, da je to uspeh njihovega dela v Rimu. Službeni kurz italijanske lire je ena lira: 4 K 90 vinarjev reškega denarja ali 9.10 K jugoslovanskega denarja od prvega žigosanja.

Za izvoz lesa in lesnih proizvodov je komisija ministrstva odredila nastopne cene: Za Nemčijo rezan in tesan les 1000 mark, okrogel les 600 mark, za Svico rezan in tesan les 90 švicarskih frankov, za Francijo 240 frankov, za Italijo 300 lir, za Holandijo 45 frankov. Izvozna taksa znaša za tesan les 25%, za okrogel les 35%. Drva za Avstrijo in Madžarsko se prodajajo za 18.000 čehoslovaških kron za 10.000 kg. mehka drva pa za 26.000 kron. Za izvoz se plača 35% taksa.

V Avstriji je promet s žifom in krompirjem seve povečan. Pridelke je državno zaplenjen. Cene so nastavljene (za 1 q) pšenica 1000 K, rž 1000 K, ječmen 900 K, oves 800 K, krompir 340 K in 5 do 10 K dovoznine.

Pojedeljske stroje vsake vrste, kot mlatilnice, žitne čistilne mline, raznovrstne stiskalnice, slamo in reporeznice, travniške grablje in razne druge, prodaja Ivan Hajny v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45.